

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELNIK HETENKÉNT EGYSZER:
szombaton és egyes rendki-
vüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közlevéltár (városház,
földszint 7. sz. Ide küldendők
a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. Ide küldendők
az előfizetési díjak és hirde-
tések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

A polgármesterek kongresszusa.

A törvényhatósági joggal felruházott városok polgármesterei és főtisztviselői szeptember 9-én országos értekezletre gyűltek össze Kassa város székházába. Az értekezlet legfontosabb tárgya a városok hitelügyének rendezése volt. A városok hitelszükségletének kielégítésére egy nagy pénzügyintézet van alakulóban a városok közrműködésével. A városok egy része nagyon pártolja az új intézet tervét, más része pedig bizonyos bizalmatlansággal fogadta. A kérdés veleje az, hogy tisztán csak a városok maguk alapítsák-e meg az intézetet, vagy a tőke összeállításában részt vegyen-e a pénzügyvilág is? A Magyar Városok Középponti Hitelintézetének alapítói úgy tervezték a dolgot, hogy a tíz milliónyi alaptőke felét adják a városok, felét pedig egy pénzcsoport, — de az igazgatóságnak kizárólag polgármesterek legyenek a tagjai, tehát a vezetés kizárólag a városok kezében maradjon. Ezt több város helyeselte; több város azonban ellenezte, hogy a pénzügyvilág is bevonassék a dologba. A mai értekezleten erről folyt a tanácskozás, amelynek az volt a vége, hogy bizottságot alakítottak, amely alaposan foglalkozik majd ezzel a kérdéssel, — alkalmasint igyekezni fog majd megismerni a tervezett alapításnak is minden részletét — s ha a bizottság befejezi munkáját: újabb értekezletre fogják összehívni a törvényhatósági joggal bíró városok megbízottjait.

A nagygyűlést a városháza nagytermében délelőtt kilenc órakor nyitotta meg *Brolly* Tivadar pozsonyi polgármester, elnök. A gyűlésen csaknem valamennyi törvényhatóság képviseltette magát. Jelen voltak: *Hegedüs* Aladár királyi tanácsos (Baja), *Wennes* Jenő (Győr), *Juhász* Mihály királyi tanácsos (Hódmezővásárhely), *Szentpály* István (Miskolc), *Rimler* Károly (Nagyvárad), *Töpler* Kálmán (Sopron), *Saára* Gyula (Székesfehérvár), *Rezuha* István (Versecz), polgármesterek, *Fekete Nagy* Béla (Kolozsvár), helyettes-polgármester, *Dembitz* Lajos (Szabadka), főügyész, *Geml* József királyi tanácsos (Temesvár), *Profuma* Béla (Ujvidék) és *Taschler* Endre (Szeged) főjegyzők, azonkívül számos városi tanácsos, főjegyző, *Magos* György dr. főügyész, *Csóka* Sámuel tanácsos (Debreczen), *Farkas* Mátyás főjegyző (Győr), *Csáky* Lajos dr. tb. főügyész (Hódmezővásárhely), *Baghy* László helyettes-polgármester, *Sándor* István főjegyző (Kecskemét), *Gaál* Gyula dr. tanácsos (Kömárom), *Hofbauer* Aurél helyettes-polgármester

(Marosvásárhely), *Lukács* Ödön tanácsos (Nagyvárad), *Szabó* János helyettes-polgármester, *Róth* Ferenc, *Korsós* Zoltán tanácsosok (Pancsova), *Tróbert* Aladár dr. főjegyző (Pécs), *Dembitz* Lajos dr. helyettes-polgármester (Szabadka), *Vajay* Károly dr. polgármester, *Antal* Sándor dr. tb. főügyész, *Bankóczy* Gyula rendőrfőkapitány (Szatmármémeti), *Rohuba* Béla alpolgármester, *Marczekovics* Imre dr. főjegyző (Ujvidék), Kassa város tisztikara *Éder* Ödön polgármester vezetésével jelent meg testületileg. A gyűlésen résztvett *Halász* Lajos országgyűlési képviselő is.

Brolly Tivadar elnök megnyitja az ülést, üdvözölte a megjelenteket. Előre bocsájtotta, hogy tisztán városi ügyekkel fognak foglalkozni és melőznek minden politikai kérdést. Egyben megköszönte Kassa városának szíves vendégszeretét.

Éder Ödön kassai polgármester, Kassa város nevében üdvözölte a megjelenteket.

Az elnöki előterjesztések után rátértek a tárgysorozat első pontjára, a városok hitel- és anyagi viszonyai rendezésének tárgyalására.

Brolly elnök utalva a kérdés fontosságára, kérte, hogy érdemlegesen foglalkozzanak vele. A városok rá vannak szorulva arra, hogy kölcsönöket vegyenek föl, mert a mindinkább fokozódó szükségleteket már többé nem fedezheti pótdókkal. A hazai pénzügyintézeteknek a városokkal szemben tanúsított magatartása indította a városokat arra, hogy mozgalmat kezdjenek hiteléletük szervezésére. Reméli, hogy sikerül ebben a kérdésben egyöntetű megállapodásra jutniok és egy olyan szervezet létesíteniök, amellyel rendezhetik a városok hitelügyét.

Ékes Lajos városi tanácsos szakszerű beszédben ismertette a mozgalom eddigi fázisait és bemutatta az egyes városoknak erre vonatkozóan hozott határozatát.

Szentpály István azt fejtegeti, hogy a pénzügyintézet csakis pénzcsoport bevonásával létesülhet.

Vennes Jenő hasonló értelemben szólal föl. A pénzügyintézetben a városok tulsúlyát oly módon gondolná biztosítandónak, hogy a városok két millióval nagyobb összeggel participálnának a bankban, mint a pénzcsoport.

Bernády György indítványozza, hogy küldjenek ki egy bizottságot, amely záros határidő alatt tegyen jelentést a létesítendő bank tervezetéről.

Vajay Károly, *Rimler* Károly, *Saára* Gyula,

és *Halász* Lajos országgyűlési képviselő felszólalásai után elhatározták a bizottság kiküldését és annak tagjaiul megválasztották *Brolly* Tivadart, *Éder* Ödönt, *Rimler* Károlyt *Wennes* Lajost, *Szentpály* Istvánt és *Bernády* Györgyöt és fölkérték *Halász* Lajos országgyűlési képviselőt mint a városok hitelügyének alapos ismerőjét, hogy a bizottság munkásságát támogassa tevékenységével.

Rimler Károly a városi tisztviselők fizetésrendezéséről szólott. Eddig mindig kirekesztették a tárgyalásokból a tisztviselők anyagi helyzetének kérdését, hogy még a látszatát is elkerüljék annak, hogy egyéni érdekek szolgálatában állanak. A költségvetésbe két millió koronát vettek föl erre a célra, de ezt mindeddig még nem osztották szét és ezért most sürgetni kell az ügyet, minthogy a városi tisztviselők anyagi tekintetben rászorultak a támogatásra.

Az elnök kimondja a határozatot, hogy fölterjesztést intéznek a belügyminiszterhez az összeg mielőbbi szétosztása érdekében.

Bernády György azután Hauke zombori polgármesternek fegyelmi ügyét hozta szóba, majd megállapították a jövő évi kongresszus megtartásának időpontját és helyét.

A jövő évi nagygyűlést szeptember hónap első napjaiban *Temesvárott* fogják megtartani.

Ezután a tisztikart választották meg: *Brolly* Tivadart egyhanguan újra elnökké választották. *Brolly* kéri, hogy mentse föl e tisztségétől, de a kongresszus megmaradt választása mellett. Al-elnökök lettek: *Éder* Ödön és *Telbisz* Károly.

A kongresszus tagjai a nagygyűlésről Rákóczi sirjához vonultak, amelyre *Brolly* Tivadar polgármester tett le koszorút. Délben egy órakor lakoma volt, amelyen megjelentek az összes kiküldöttek, továbbá Kassa város előkelősége. Az első felköszöntőt *Éder* Ödön kassai polgármester mondta az egybegyűltekre, azután *Szalay* főispán üdvözölte a vendégeket, tolmácsolva egyuttal a rokonérzést, amellyel a kormány a városok iránt viseltetik. Felköszöntőket mondtak még *Brolly* Tivadar Kassa városára, *Kriebel* Edgard kassai főjegyző a hölgyekre, *Gál* Imre (Komárom) Kassa vendéglátó közönségére.

Városunk 1910. évi költségelőirányzatának bevétele és kiadása.

Debreczen sz. kir. város 1910. évi költségvetésének bevételi és kiadási tételait a következőkben soroljuk elő:

Bevétel.	
I. Pénztári maradvány	100.346 K 78 fill.
II. Sámsoni birtokból	11.800 " — "
III. Szováti birtok	131.601 " — "
IV. Szántó és kaszálók	437.485 " 39 "
V. Hortobágyi legelő	188.050 " — "
VI. Ménes	34.194 " 04 "
VII. Erdőség	562.341 " — "
VIII. Városi épületek	402.808 " 34 "
IX. Városi fürdő	16.840 " — "
X. Közvágóhid.	99.300 " — "
XI. Cserép- és téglagyártás	152.000 " — "
XII. Könyvnyomda.	16.000 " — "

XIII. Fuvarozás	390 K — fill.
XIV. Javadalmak	136.296 " 08 "
XV. Vásárvám és piacjövdelem	98.885 " 98 "
XVI. Cselekvőtőkék és kamat	241.354 " 54 "
XVII. Közigazgatás	61.481 " 28 "
XVIII. Egyházak és közm. isk.	23.223 " 85 "
XIX. Városi rendőrség	18.800 " — "
XX. Városi színház.	3.800 " — "
XXI. Városi közművek	94.013 " 33 "
XXII. Árvaszék	— " — "
XXIII. Katonai és ill. ügyosztály	2.199 " — "
XXIV. Községi adó	220.226 " 30 "

Összesen: 3.053.437 K 22 fill.

Ehhez rendkívüli bevétel: 379.800 " — "

Összesen: 3.433.237 K 22 fill.

Kiadás.

I. Pénztári maradvány	— " — "
II. Sámsoni birtokból	4.623 K 83 fill.
III. Szováti birtok	32.059 " 51 "
IV. Szántó és kaszálók	69.483 " 18 "
V. Hortobágyi legelő	139.532 " 43 "
VI. Ménes	42.925 " 20 "
VII. Erdőség	233.575 " 80 "
VIII. Városi épületek	126.029 " 36 "
IX. Városi fürdő	11.920 " — "
X. Közvágóhid.	49.281 " — "
XI. Cserép- és téglagyártás	93.689 " 86 "
XII. Könyvnyomda.	26.000 " — "
XIII. Fuvarozás	17.727 " 90 "
XIV. Javadalmak	8.085 " — "
XV. Vásárvám és piacjövdelem	32.554 " — "
XVI. Cselekvőtőkék és kamat	630.916 " 20 "
XVII. Közigazgatás	442.584 " 03 "
XVIII. Egyházak és közm. isk.	376.218 " 02 "
XIX. Városi rendőrség	307.680 " 57 "
XX. Városi színház	35.365 " 89 "
XXI. Városi közművek	190.746 " — "
XXII. Árvaszék	54.505 " — "
XXIII. Katonai és ill. ügyosztály	32.132 " 50 "
XXIV. Községi adó	15.250 " — "

Összesen: 2.972.738 K 38 fill.

Ehhez rendkívüli kiadás: 460.498 K 84 fill.

Összesen: 3.433.237 K 22 fill.

A gázgyár kibővítése.

Városunk törvényhatósági bizottsági közgyűlése elhatározta, hogy a gázgyárat új gáztartóval kibővíteti. Ezen munkálat biztosítására versenytárgyalást hirdetett és a beérkezett ajánlatokat f. hónap 6-ikán délután bontotta fel a világitási bizottság. Az ülésen Körner Adolf tanácsnok elnökölt. Az ülésen jelen voltak Debreczeni Jenő világitási igazgató, Aberle Rajmund mérnök, Dóczy Emil dr., Rankay Jenő számtiszt, Szántó Sámuel és Bechert Manó bizottsági tagok.

Ajánlatot a következő cégek nyújtottak be:

Szab. osztrák-magyar államvasuti társaság Resiczabánya. Ajánlatot tesz 8000 kb. befogadó gáztartó szállítására, mely 12,000 köbméterre kibővíthető szazhatvannégyezer koronáért. A tartó sulya 2716 mm.

Pártsch Gyula a Schlick gyárral 2126 mm. tartóért kér százhuszezerhatszázhuszonkilenc koronáért.

Gazometer Fabrik 2525 mm. sulyu tartóra

százhuszonnégyezerhatszáz koronával tesz ajánlatot.

Danubius gépgyár r.-t. ajánlatának végösszege százharminchatezeröttszáz korona; a tartó 2568 mm.

Világítási és vízmű r.-t. ajánlati végösszege százharmincezernyolcszázhuszonhét kor. A tartó súlya 2690 mm.

Eisler S. Budapest a tartót 2241 mm. súlyban százharminchétezerötszázhuszonegy koronáért szállítja.

Kölnische Maschinenbahn Actiengesellschaft 2640 mm. tartót százhatvankétezerhatszázhatvanhat kor. szállít.

A bizottság az ajánlatokat összehasonlítás végett kiadta a világítási bizottságnak, mely munkálatát elkészítés után a bizottságnak bemutatja és ehhez képest tesz a bizottság a tanácsnak előterjesztést.

A közigazgatási bizottság ülése.

Debreczen sz. kir. város közigazgatási bizottsága folyó hónap 6-ikán tartotta meg rendes havi ülését *Wessprémy Zoltán* főispán elnökletével. Az ülésen jelen voltak: Kovács József polgármester, Magoss György dr. főügyész, Bészler Károly és Varga Elemér dr. tanácsnokok, Márk Endre, Tüdös János dr., Varga Emil dr. h. főorvos, Fauszt Elek kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Szilágyi Imre, Fejes Ferenc dr., Rickl Antal, Csánky Viktor kir. tanfelügyelő, Balkányi Miklós dr., Kajáry Lajos kir. mérnök, Borsos József építész, h. főmérnök.

Az ülés első tárgya volt a *polgármesteri jelentés* augusztus hónapról, mely hűen beszámol a város közigazgatásában előfordult nevezetesebb eseményekről.

As árvasszéki elnök jelentése.

Augusztus havában gyámság alá jött 41 egyén, töröltetett 23; augusztus végén gyámság alatt maradt 5203, gondnokság alatt 91 egyén. A gyámpénztár állása 1909 augusztus végén:

1. gyámpénztári kezelésben:

készpénz	6,028 K	37 f
betét és értékpapír	1.083,858 „	95 „
adóslevél	1.128,663 „	74 „
drágaság, érték	7,105 „	47 „

2. letéti kezelésben:

készpénz	3,020 K	31 f
betét és értékpapír	327,073 „	81 „
adóslevél	5,850 „	— „
drágaság	38 „	— „

3. kamathátralék 3,022 K 38 f

4. *as árvasszéki iroda tevékenysége:* volt hátralék július végén 12 drb.; érkezett augusztusban 731 drb.; összesen 743 drb., ebből augusztusban leiratott és kiadatott 696 drb.; hátralék maradt 47 drb.

A bizottság a jelentést tudomásul vette.

A kir. pénzügyigazgató jelentése.

A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint 1909 augusztus hónapban befolyt egyenes adóban 458,403 kor.

58 fill.; hadmentességi díjban 2123 kor. 03 fill.; bélyegjövedékben 154,312 kor. 71 fill.; jogilletékben 67,569 kor. 69 fill.; díjjövedékben 2481 kor. 17 fill.; dohányjövedékben 170,216 kor. 57 fill.; határvámjövedékben 35,042 kor. 40 fill.; fogyasztási és italadóban 25,833 kor. 32 fill.

A pénzügyminiszterium felhatalmazása folytán 79, saját hatáskörömben 3 esetben engedélyeztem fizetési halasztást.

Időleges házadó mentesség 50 esetben állapított meg.

A bizottság a jelentést tudomásul vette.

Kir. főmérnök jelentése.

Az állami kezelésben levő és kiépített törvényhatósági utak jó karban vannak.

A debreczen—egri thatósági uton a makadam burkolat készítése folyamatban van.

A debreczeni—békési törvényhatósági uton a makadam burkolat készítése elkezdődött.

A debreczen—tokaji államosítandó uton a földmunka kezdetét vette.

A bizottság a jelentést tudomásul vette.

A kir. tanfelügyelő jelentése.

Vallás- és közoktatásügyi miniszter ur a két gazdasági iskolánál szervezendő közismereti tanítói állás ügyében a beirt fiu- és leánynövendékek számának a beiratások után való felterjesztését kívánja, a II-ik számú szaktanítói állami gazdasági ismétlő iskola épületének tervezetét némi módosítással elfogadta.

A miniszter ur a halápi állami elemi iskola burtorzatának pótlására 400 koronát engedélyezett, ugyancsak a tanyai iskolához Benedek Ákos és Biró Gerő okleveles tanítókat kinevezte. Ugyancsak a miniszter ur egyik körrendeletében kimondotta, hogy a más jellegű iskoláknál működő tanítók az állami iskolák gondnoksági tagjai nem lehetnek.

Friedmann Berta izr. polgári leányiskolai tanítónő részére évi 200 kor. fizetéskiegészítő, Kerékgyártó József ref. tanító részére további évi 20 kor. és Simon István ref. tanító részére folytatólag 140 kor. évi korpótlék államsegélyt tett folyóvá, özv. Kanizsai Endrének ref. tanítónőt pedig 1500 kor. évi nyugdíjjal nyugdíjazta.

A miniszter ur a tanítói árvaház felügyelő bizottságába Csanak Józsefné urnőt és Dávid Mihály ref. tanítót tagul kinevezte.

A tiszti főorvos jelentése.

Augusztus hónap közegészségügyi viszonyai rosszabbak voltak, mint július hóé, mert bár 10 esettel kevesebb volt a halálozási szám, de a megbetegedési esetek nagyobb számmal fordultak elő és pedig a fertőző kórok köréből. Augusztus hóban a tiszti főorvosi hivatalhoz a következő fertőző betegségeket jelentettek: hasi hagymáz 32, meghalt 5, kanyaró 35, meghalt 1, roncsló toroklob 3, meghalt 1, vörheny 2.

A hasihagymáz a város területén 23 megbetegedéssel és 3 halálozással, a város külső területén pedig 10 megbetegedéssel és 2 halálessel szerepelt; fertőzve van különösen a város keleti része. A meg-

betegedések lefolyása komplikált. A hasihagymáz keletkezésére a nagy hőség és az e folytán beálló rothadás, valamint a kisebb intelligenciájú lakosság tisztaság iránti érzéketlensége volt nagy befolyással.

Általában e hónapban az emésztő csatorna hurutos és lobbos bántalmi uralkodtak, főképpen a szegényebb és tisztátalan lakással bíró családok 7 éven alul levő gyermekeknél fordult elő.

A kanyaró megbetegedések lefolyása jóindulatu volt.

Minden fertőző megbetegedésnél az óvintézkedések és a fertőtlenítő eljárások pontosan és szigorúan végrehajtottak.

Augusztus hónapban összesen 176 halálozás fordult elő, ebből 28 volt a halvaszületés és elvetélés. A város területén augusztusban született 150 fiú és 145 nő, összesen 295, meghalt 75 férfi és 73 nő, összesen 148. Házasságra lépett 34 pár. A közkórházban ápolás alatt maradt augusztus végén 134 férfi és 116 nő, összesen 250. A kerületi tisztviselők 94 fekvő és 445 járó beteget kezeltek.

Orvosrendőri hullaszemle 4 esetben történt. Orvostörvényszéki boncolás 1 esetben fogatosított. A 7 éven alul elhaltak gyógykezelése körül mulasztás nem fordult elő.

Az élelmiszer- és piacvizsgálatok hetenkint kétszer és egy általános havi vizsgálatot végeztek, ez alkalommal elkoboztatott $\frac{1}{2}$ klg. bűzös marhahús, 40 deka bűzös kolbász, 44 deka légyköpött hús, romlott szafaládé, és 23 db rothadt dinnye.

Köztisztasági szempontból a lakások udvarai szigorúan ellenőriztek, azonban annál nagyobb a tisztátalanság a város szélső utcáin, ahol csatornázás nincsen. Valósággal be van terítve a széles út rothadó dinnyehajjal, tengeri csutkával, házi szemét, amit az ottani lakosság minden valószínűség szerint azért dobál az utca közepére, hogy a saját udvarán kevesebb hulladék gyűljön össze. Szigorú ellenőrzés és utánjárás a rendőrség részéről ezeken a botrányos állapotokon segíteni tudna.

A főállatorvos jelentése.

Az 1909. évi augusztus hónap folyamán Debreczen sz. kir. város területén megállapítva lettek szórványosan az I., VII. és VIII. kerületben a sertésvész, a VI. és VIII. körzetben a lépfene.

Megszűnt augusztus hó folyamán a sertésvész a II. és V. kerületben, a takonykór az V-ik kerületben, a lépfene a VIII. kerületben, a veszettség a IX. kerületben.

A VIII. kerületben megállapított sertésvész következtében a sertésvásárok be lettek tiltva, azonban a földmivelésügyi m. kir. miniszter ur engedélyt adott a sertések Magyarország belforgalomba szállítására, a sertésvásárok megtartására.

Az állandó állat egészségrendőri intézmények nem változtak. Az intézkedések megtették, hogy szeptember hónap első felében az itteni közvágóhidon husvizsgálati tanfolyam megkezdessék.

A bizottság a jelentést tudomásul vette.

MEGJELENT	
„Ős Debreczen“	
Elhészélések Debreczen múltjából.	
Irla: KONCZ ÁKOS.	
Ára díszes kiállításban 3 korona.	
Kapható a szerzőnél (Városház, földszint 7. számú szoba vagy lapunk kiadó-hivatalában, a városi nyomdavállalatnál.)	

Hirek.

— **Kisajátítási jog megadás.** A József kir. herceg-utcai 64. sz. házat a város meg akarta venni óvóépület céljára, a tulajdonos azonban túl magas árban szabta meg a ház értékét. A város emiatt kénytelen volt kisajátítási jogot kerni a minisztertől, ki ezen jogot a városnak megadta.

— **Kossuth-szobor leleplezés Aradon.** Aradon szeptember 19-ikén tartják meg a Kossuth-szobor leleplezési ünnepét. Városunkat a leleplezésen Kovács József polgármester és Végh Gyula főkapitány fogják képviselni.

— **A világítási vállalat költségvetése.** Városunk évekket elelőtt külön kezelésbe vette a világítási vállalatot, mely a gondos és szakszerű vezetés mellett évről-évre hatalmasabban fejlődik amellet, hogy közvilágításunk mintaszerű. A vállalat most állította össze 1910. évre szóló költségeloirányzatát. A vállalat gáztermékben 2.040.000 köbmétert irányzott elő, villamoságban pedig 710.000 kilowattot. A kiadások a gázgyárnál 422.920 koronában vannak előirányozva és pedig anyag és munkabérekre 293.810 kor.; gázfentartás 48.000 kor.; utcavilágítás 25.000 kor.; fuvartartás 4.500 kor.; személyzet fizetése 17.360 kor.; általános kiadások 42.500 kor.; százalékos eredmények 5000 kor.; behajthatatlan követelések 500 kor.; kamatteher 27.000 kor.; Bevételi összeg 487.140 kor.; légszuszulad is 345.640 kor.; melléktermékek 139.900 kor. Tiszta haszon: 64.220 korona. A villamos telep kiadása 220.550 kor.; bevétele 217.750 kor. itt tehát 2800 korona hiány mutatkozik, mely azonban szinte eltűnik a jövő évben, több haszon fog mutatkozni. A költségvetést a jog- és pénzügyi bizottság legközelebb tárgyalja, majd a tanács elé kerül.

— **Muzeumi ülés.** A muzeumi bizottság f. hónap 10-ikén délután 4 órakor a Csokonai-kör helyiségében ülést tart érdekes tárgysorozattal, melyre a bizottság tagjainak megjelenését kérjük.

— **Szabadságon.** *Aczél Géza* főmérnök szabadságát megkezdte, míg *Tikos Imre* mérnök szabadságáról hazaérkezett.

— **Felhívás.** A következő felhívást pártolásra ajánljuk: „E hónap 28-án nyolcszáznál több református lelkes jón Debreczenbe. A vendéglők a legjobb akarat mellett sem képesek az érkezők negyedrészt sem elhelyezni. Ezért fordul az intéző bizottság Debreczen vendégszerető polgárságához, hogy fogadjanak hajlékukba egy-két vendéget. Most kérésünket ismételve felmerült esetekből kifolyólag azt is jelezni kívánjuk, hogy a vendégek semmi egyébre igényt nem tartanak, mint ama szerény kis helyre, hová fejüket lehajtsák. Ujból kérjük

a vendégek elhelyezését, azzal a tudósítással, hogy az érkezők névsora alulirotnál, a püspöki hivatalban már megtekinthető. Debreczen, 1909 szeptember 9-én. *Hajdu Zsigmond*, püspöki titkár, bizottsági elnök.

— **Baleset.** *Debreczeni Jenőt*, a világitási vállalat igazgatóját, mint igaz részvétellel értesülünk, sajnálatos baleset érte, amennyiben egy állványról lecsuszván, leesett és vállpercét kifecamította. Az igazgató néhány napig feküdni lesz kénytelen.

— **Zilahy Gyula Máramaroszigeten.** Fővárosi és máramarosmegyei lapokban egyaránt sok dicséretes dolgot olvasunk *Zilahy Gyula* igazgató Máramaroszigeten játszó szintársulatáról. A társulat a legjobb erőkből van összeállítva és így remélhetjük, hogy a társulat nálunk is megelégedésre fog működni. Egyébiránt *Zilahy Gyula* igazgató az új darabok egész özönét megszerezte és azokat jó betanulásban és kitűnő szereposztásban mind bemutatja városunk közönségének. Az igazgató a jövő héten városunkba érkezik a bérletek felleveése ügyében.

— **Házaladási ajánlatok.** A háztulajdonosok egyre-másra ajánlgatják házaikat megvételre a városnak. Közülök sokan azt hiszik, hogy a város pénztára kimeríthetetlen és oly hallatlan árakat kérnek felajánlott házas telkükért, hogy az ajánlatot komolyan venni nem lehet. Így a jog- és pénzügyi bizottság a napokban tárgyalta a Sümeghy Ferenc ajánlatát, ki a Csapó utcán levő kettős telkű házáért 330.000 koronát kér, holott azt a mérnöki hivatal 49.000 koronára becsülte. Az ilyen ajánlatokkal igazán kár foglalkozni, mert ha a városnak feltétlen szüksége lesz ezen telkekre, megkéri a kisajátítási jogot, de semmi esetre sem vesz meg ilyen telket százezreken.

— **Cipőgyár városunkban.** Városunkban a magyar ipar emelésére és az idegen kétes minőségű külföldi áruk kiszorítására városunk derék kisiparosai részvénytársasági alapon cipőgyár alakításán fáradoznak. Az alakuló ülést meg is tartották, melyen Dávidházy Kálmán ipartestületi elnök lelkes beszédben vázolta a részvénytársaság célját, mely után egy huszas bizottságot választottak, mely a tervet részletesen ki fogja dolgozni.

— **A polgármesterek kongresszusa.** Szeptember 9-ikén tartották meg a polgármesteri értekezletet Kassán. Városunkat a gyűlésen Magoss György dr. tiszti főügyész és Csóka Sámuel tanácsnok képviselték.

— **Halálozás.** Nagy Károly a csapóutcai iskola tanítója f. hónap 10-én tifuszban elhunyt. A tanügy buzgó, lelkiismeretes munkása dőlt ki személyében, kit családja és ismerősei méltán gyászolnak.

— **Közigazgatási bejárás.** A telefonkábelek és vezetékek irány nyomának megállapítása céljából közigazgatási bejárás lesz e hónap 13-án. A város részéről a bejárás Borsos József építész, Végh Gyula főkapitány és Debreczeni Jenő világitási igazgató vesznek részt.

— **A tiszadobi szobormű leleplezése.** A tiszadobi *Andrássy* szobrot az elmúlt vasárnap leplezték le Tiszadobon nagy ünnepek között. Az ünnepségen városunk részéről Kovács József polgármester volt jelen.

— **Érdekes könyvajándék.** Lőcse sz. kir. város polgármestere városunk könyvtára részére megküldötte a lőcsei kalendárium 1626. facsimiléjét. Az érdekes és különösen nyelvtörténeti nézőpontból becses könyvért a tanács köszönő levelet kül-

dött Lőcse sz. kir. város figyelmes tanácsának. A könyvre legközelebb visszatérünk, addig is ajánljuk a művet elolvasásra mindazoknak, akik a régi nyelvemlékek iránt érdeklődnek.

— **A főiskolai tanév megnyitása.** A főiskolában a tanévet a szokásos ünnepek közt f. hónap 9-ikén nyitották meg díszes közönség jelenlétében.

— **Nem lesz az idén ellenőrzési szemle.** A m. kir. honvédelmi miniszter a közös hadügyminiszterrel egyetértőleg elrendelte az ellenőrzési szemle elmaradását. A tartalékos tisztek szemlét azonban a szokott időben az idén is megtartják.

— **Hirdetés.** *Kedvezmény a szőlősgazdák részére.* Az 1892. évi XV. t.-c. 3. §-a értelmében nyílt községekben azok a szőlősgazdák, kik szeszitalok kimérésével, vagy kismértékben való elárulásával (1888. XXXV. t.-c. 2. §-a) nem foglalkoznak, abban a kedvezményben részesülnek, hogy saját termésű boraiktól a házi szükségletre szánt bormennyiség után italadó fejében ezentul is csak a jelenleg fennálló fogyasztási adónak megfelelő részét fizetik és pedig: I-ső osztályu községekben hektoliterenként bor után 6 korona 70 fillért, bormust és szőlőcefre után 5 korona 04 fillért. A hivatolt törvény 26-ik §-a szerint a házfogyasztás bejelentésére a következők rendeltetnek, ugymint: Azok a szőlősgazdák, akik az előbbi §-ban jelzett kedvezményre igényt tartanak, kötelesek szeptember hó 15-ig, legkésőbb azonban, ha előbb szüretlenének, a szüret megkezdéséig igényüket a községi előjárásnál bejelenteni. Az a kérdés, vajjon abban az esetben, ha a szüret szeptember hó 15-ike után kezdődik, a szőlősgazdák házi fogyasztásra szánt saját termésű boraiknak a kedvezményes adótétel alá vonása iránt bejelentéseiket e határidő lejártá után is a későbbi szüret megkezdéséig jogérvényesen megtehetik-e? már szabályozást nyert a „Budapesti Közlöny“ 1892. évi 190. számában közzétett „Hirdetmény“-ben, melynek 2. pontja szerint az 1895. évi XV. t.-c. végrehajtása iránt 1892. évi 51,015. számú „Utasítás“ 26. §-a értelmében a szőlősgazdák említett jogigényeinek bejelentésére szeptember hó 15-ike és ha a szüret előbb kezdődne, a szüret megkezdése tüzetelt ki végső határidőül. E szerint tehát a bejelentések, ha a szüret szeptember 15-ike utáni időben kezdődne is, legkésőbb szeptember hó 15-ig okvetlenül megteendőek. (1895. évi 13.450. sz. pénzügyminiszteri határozat.) Megjegyeztetik, hogy a belterületen a városban állandóan lakók részéről a belvárosi rendőrkapitányságnál, a szőlőskertekben és a mezőségekben kintlakók részéről pedig a mezőrendőrkapitányságnál történik leendő borterméseiknek bejelentése. E bejelentésbe foglalandó egyszersmind a bejelentő lakhelye, házszáma, a családtagok száma és a szőlőbirtok terjedelme holdakban s a házi fogyasztásra felhasznált bor évi átlagos mennyisége hektoliterekben. Ha kedvezményes adózásra igényt tartó szőlősgazda egész bortermését házi fogyasztásra akarja felhasználni, köteles abban az esetben, hogy ha termése öt hektolitert meg nem halad, az egész termés után a kedvezményes adót, vagy a szőlőcefrék, illetőleg mustnak a bor- és huszfogyasztási

adó iránti törvények és szabályok 17. §-a értelmében való kijelentése, vagy pedig a bortermés szokásos felvétele alkalmával a bor- és husfogyasztási törvények és szabályok 48. és 49. §-a szerint azonnal lefizetni. Debreczen, 1909 szeptember hó 2. *A városi tanács.*

A nagyerdei hidegvizgyógyintézet

folyó évi április havában megnyílt.

Intézeti és fürdő-orvos **Dr. Szász Adolf.** (lakik Piac-utca 59. sz.)

A vizgyógyintézet látogatói a vizgyógyintézet orvosa, vagy más orvos rendelménye alapján vehetik az intézetet igénybe s a rendelvény a fürdőszolgának átadandó.

A vizgyógyintézet délelőtt 5— $\frac{1}{2}$ 9-ig, délután $\frac{1}{2}$ 5-től $\frac{1}{2}$ 8-ig férfiak, délelőtt $\frac{1}{2}$ 9—12-ig és délután 1— $\frac{1}{2}$ 5-ig nők által használható. Ugyanott reggel 5 órától este 7-ig kádfürdő, hétfőn, szerdán és pénteken nők, egyéb napokon férfiak által használható gőzfürdő áll rendelkezésre.

A fürdő felügyelőség.

!! MEGJELENT !!

□ A VÁROSI TANÁCS KIADÁSÁBAN □

DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS ÉRVÉNYBEN LÉVŐ SZABÁLYRENDELETEINEK GYŰJTEMÉNYE.

Az 564 oldal terjedelmű vaskos kötet ára
2 KORONA.

Kapható a városi könyvnyomda-vállalat irodájában. **Kossuth-utca, városház-épület.**

3241. eln. sz.
1909.

Debreczen sz. kir. város polgármesterétől.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságánál a legközelebbi rendes közgyűlésen választás útján a következő állások töltenek be:

1. Egy *rendőrfogalmazói* állás évi 1800 korona fizetéssel, s 400 kor. lakbérrel.

2. Egy *adókető* állás évi 1300 korona fizetéssel és 300 korona lakpénzzel.

Ezen s a választás folytán esetleg megüresedő állásokra pályázatot hirdetnek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állásokat elnyerni óhajtják, hogy minősítésüket s eddigi szolgálataikat s egyéb körülményeiket igazoló okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényeiket főispán urhoz címezve, hozzám f. év szeptember hó 20. napjának délután 5 óráig annyival is inkább nyujtsák be, mert a későbben érkező pályázati kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Megjegyzem, hogy a városi tisztviselők a folyó évben drágasági pótlékot élveznek; a fizetésrendezés ügye belügyminiszteri jóváhagyás alatt áll.

Rendőrfogalmazói állásra pályázóknak az 1883. I. t.-c. 3. szakaszában, az adóketői állásra pályázóknak pedig az 1883. I. t.-c. 19-ik §-ában körülírt minősítéssel kell bírniok.

Debreczen, 1909 szeptember 4.

Kovács József s. k.
polgármester.

Alapított 1561.

Telefon: 270.

« DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS » KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATA. (VÁROSHÁZÉPÜLET, KOSSUTH-UTCA.)

A modern technika legújabb vívmányaival felszerelve, készít mindenféle nyomtatványokat a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig, jutányos ár mellett. ☺☺☺☺☺

Meghívók, eljegyzési kártyák, üzleti nyomtatványok, körlevelek a legizlésesebben állíttatnak ki. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl. ☺☺☺

Tartós betűrebből készült tömöntvényekkel helybeli és vidéki nyomdáknak, könyvkötőknek jutányos árért rövid idő alatt szolgálunk.